

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 3. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izbija vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tiskarstvo 10 L.
EKSPLOZIVNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izdajanje v Italiji in tiskarstvo ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Uničevalne borbe v Ukrajini

Obkoljene sovjetske armade se zamaš skušajo prebiti iz nemškega obroča — Napadi na sovjetsko brodogradnjo — Bombardiranje Petrograda in Moskve

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 24. sept. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo naslednje vojno poročilo:

Na področju vzhodno od Kijeva so bili večer uničeni nadaljnji deli sovražne vojske. Ostanke so bili segnani v dva tesno obkoljena kotla, katerih slika iz zraka kaže kaotične razmere. More se računati, da bodo te sile v nekaj dneh popolnoma odstranjene.

V Kronštatskem zalivu so zadela bojna in strmelna letala z bombami v polno sovjetske boje ladje in en rušilec. Ob obali Belega morja so uničili oddelki bojnih letal veliko elektrarno. Nočni napadi letalstva na vojaške naprave v Petrogradu in Moskvi so bili učinkoviti.

V boju proti Angliji so bombardirale letalske sile v poslednji noči pristaniške naprave ob Kanalu sv. Jurija, kakor tudi ob južni obali otoka. Večji požari, med njimi ob Milfordhavnu, so pokazali uspeh teh napadov.

Sovražna letala niso niti podnevi niti ponoči priletela nad nemško ozemlje.

Berlin, 25. sept. s. Omemba včerajšnje vojaške poročila o bližnjem dokončnem uničenju velikanske človeške množice in materiala, ki se nahaja v kleščah nemških čet v Ukrajini, zbujajo pozornost vsega večernega tiska, ki poudarja, da sta dva velika žepa vzhodno od Kijeva dokaz strašnega poloma sovjetskih načrtov v tem važnem odseku fronte. V tej katastrofalni atmosferi, katere važnosti se ni moglo preceniti, je Stalin, kakor omenja »Nachtausgabe« v dopisu iz New Yorka, izvedel morda najslabšo novico v vseh treh mesecih vojne. V Washingtonu so upali, da bodo poslali pravočasno sovjetom razpoložljiv vojni material, ki naj bi služil za odpor do skrajnosti. Toda po dogodkih v Ukrajini se je tudi to upanje zrušilo, kajti Rusija ne more dobiti tankov, letal in topov, ki so jih začeli šele izdelovati v ameriških tovarnah in katere Amerika lahko dobavi šele po šestih mesecih. Berlinski dnevnik pišejo tudi o ugodnem vtisu, ki so ga zadnji dogodki naredili med finskim narodom. Finski list »Utan Suunta« piše doslovno: Odlična zmaga nemških in zavezniških čet proti boljševizmu napolnjuje z veseljem srca vseh Fincev, ki spoznavajo, da se blizu dan, ko bo ruska nevarnost za vedno odstranjena z meja države. Ta zmaga bo poživila brez dvoma voljo našega naroda, da bo nadaljeval vojno do konca.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 25. sept. s. Poročilo generalnega štaba madžarskih oboroženih sil pravi med drugim, da je sovražnik skušal napasti z razkropljenimi silami madžarske čete, toda je bil odbit, preden se je napad mogel razviti. Delavnost topništva je bila predvsem najvišja, ki so jo oboje strani zelo pila. V vrstah sovražnika se kaže vedno večji nemir, in sicer se kaže po neurejenih akcijah, ki se zaključujejo vedno z ogromnimi žrtvami za sovražnika. Čete hovevda se sestrelile dve sovjetski letali izmed letal, ki so preletela madžarske črte in ozemlje za madžarsko fronto.

Generala „Blato“ in „Zima“

Rim, 25. sept. s. »Daily Telegraph« piše o generalih »Blatu« in »Zimi«, ki naj bi bila najboljša pomočnika boljševističnih armad. Zimske operacije se utegnejo gotovo razvijati počasneje, toda ne smemo biti tako slepi in verjeti, da se bo vojna v Rusiji ustavila zaradi vremenskih razmer. Moramo priznati, da je sovražnik kljub izgubam še močan in dobro opremljen ter je v posesti znatnega dela industrijskih virov Rusije.

Obupni poskusi obkoljenih armad

Berlin, 25. sept. s. Po poročilih DNB so obkoljene sovjetske sile 23. septembra vzhodno od Kijeva poskusile z obupnimi prodori. Vsi poskusi so se izjalovili, močne sovjetske sile pa so Nemci uničili. V teku te borbe je podel poveljnik 46. sovjetskega armadnega zbora.

Bombe na Finsko

Helsinki, 25. sept. s. V zadnjih 24 urah se je obnovila delavnost sovražnega letalstva nad notranjostjo Finske. Reči so odrgli več bomb, toda škode ni bilo, temveč samo ranjenci med civilnim prebivalstvom. Finsko letalstvo je nadaljevalo svoje uspešne in silne napade na važne sovražne vojaške objekte. V teh akcijah je bilo zbitih 9 rdečih letal, Finci pa niso imeli nobenih izgub.

Zmagovita letalska skupina

Berlin, 25. sept. s. Nemška letalska skupina pod poveljstvom majorja Weisa je dosegla številne uspehe v teku svojih 6000 poletov proti sovjetom. Skupina je močno podpirala operacije kopne vojske na vzhodni fronti. Zadala je sovražniku krvave izgube nepreračunljive obsežnosti ter je uničila tudi številni vojni material. V teku držnih napadov je ta skupina hudo zadela številne sovjetske pehotne oddelke in je uničila do 19. septembra 197 tankov, 12

oklopnih izvidniških voz, 110 poljskih topov, 39 protiletalskih topov in nad 1100 motornih vozil raznih vrst. Skupina je v letalskih dvo bojih uničila 87 sovjetskih letal, na tleh pa je uničila 139 letal. Z bombami in letalskim orožjem je zažgala ali uničila 10 vlakov, 19 mostov in 4 skladišča materiala in pogonskih snovi.

Odbit napad na Oesel

Berlin, 25. sept. Obalne baterije na otoku Oeslu so uspešno odbile napad pomorske edince sovjetske mornarice. Ladja je bila večkrat zadeta in se je vnela ter ni mogla nadaljevati poti.

Ameriški minister o ruskih izgubah

New York, 25. sept. s. Ameriški mornariški minister Knox je v nekem govoru v Quincyu, govorec o vojnem položaju, rekel dobesedno: Zadnji dogodki na ruski fronti kažejo problematičnost sovjetske zmage.

Borba za Petrograd

je najtežja borba v sedanji vojni

Helsinki, 25. sept. s. Vojaški opazovalci soglasno smatrajo, da je borba za Petrograd najtežja v tej vojni. Neprestanemu uničevalnemu delovanju nemškega topništva, ki obstreljuje z vsemi kalibri posebnih Kronštata, se pridružuje uničevanje letalskih sil. Kronštata uničujejo požari. Ujetniki izjavljajo, da v vsej obsežni periferiji bivše prestolnice, kjer potekajo srdeče borbe brez odihla, ne stoji več nobeno drevo in noben zid. Preostale sovjetske pomorske sile ne morejo manevrirati zaradi dežja izstrelkov, ki pada nanje. Razen tega onemogočajo sleherno akcijo ostanke sovjetske mornarice minske zapore, ki so vedno bolj goste.

Množina topništva in municije, s katero razpolagajo Sovjeti v Petrogradu, je še velika, kajti zaradi izredne važnosti mesta

Ruske izgube so dosegle višino, kakršne ni bilo v nobeni vojni v zgodovini.

Boljševizem in vera

Berlin, 25. sept. s. Sovjetski poslanik v Londonu Majski, piše »Lokalanzeiger«, je govoril ob priliki krsta oklopnih avtomobilov, ki so jih izdelali v Londonu za Rusijo. V svojem govoru je skušal dopovedati Angležem, da boljševizem nikakor ni sovražnik cerkve in vere. Govornik je zatrdil, da sovjeti smatrajo verski problem za problem vsakega posameznika. »Lokalanzeiger« pravi k temu, da je sovjetski poslanik pozabil, da so moskovske uradne statistike pred več meseci s ponosom naštevale številno cerkev in drugih verskih zavodov, ki so bili odstranjeni s sovjetskega teritorija. Značilno je, pravi list, da po zgledu nekaterih mornarjev v nevihti boljševizem vleče na dan verska vprašanja, zaradi katerih je vedno najbolj kruto preganjal ljudi.

so z njo sovjeti založili mesto do neverjetnosti že pred vojno. Nemška pehota, katero podpirajo močne skupine tankov, je predvčerajšnjim onemogočila nadaljnje srdeče sovjetske oprostilne poskuse. Obkoljevalni obroč ni bil predrt. Sovjeti so se menda odločili zaigrati zadnjo karto na ulicah mesta, podaljšajoč tako odpor z zverinskimi preizkusi človeškega življenja.

Po zasedbi vseh otokov Ladosekega jezera so se ostanki rdečih čet s 15 transportnimi ladjami in topničarkami umaknili okrog Novaje Ladoge, od koder ne morejo več doseči petrogradskega pasu ali oneškega področja, kajti gornji tok Neve je v nemških rokah, reka Zvir pa v finskih rokah. Tudi usoda teh sovjetskih skupin je zapetena.

Razmere v boljševiški armadi

Vojaki ne vedo ničesar o pravem položaju

Vzhodna fronta, 25. sept. s. Naši prodirajoči oddelki so lahko ugotovili razne zanimivosti glede morale rdečih čet po zmagovitem nemškem napredovanju v obširnih odsekih srednjega in dolnjega Dnepra. V ponedeljek so naše prednje straže ujele številne sovjetske vojake, ki so branili neko vas na levem bregu Dnepra. Pri izpraševanju ujetnikov se je izkazalo, da nihče izmed njih ni vedel o zadnjih vojnih dogodkih in nihče ni vedel, da sta padla Kijev in Poltava. Videlo se je, da jim je bila stvarna situacija popolnoma neznana in da so bili vsi prepričani o kratki zmagoviti vojni boljševikov. Ujetniki so povedali, da rdečim vojakom ne sporoče ničesar o operacijah in o gibanju edince, katerim sami pripadajo. Ujetniki so izjavili, da stalni umiki odpirajo oči vojakom, ki so prisiljeni boriti se za Stalina. Samo židje in člani komunistične stranke propa-

gira v prid vojne in za odstranitev vseh, ki niso preveč navdušeni za take stvari. V zadnjih dneh so politični komisarji bolj pogosto govorili četam, da bi kaj orneli o katastrofalnem poteku operacij. Njih besede so v takem nasprotju z dejstvi, ki so se vojakom sama zdaj pokazala, da večji del vojakov rdečih edince ne veruje več tega, kar jim dopovedujejo. Ujetniki so dodali, da od prvega dne vojne niso dobili pošte in da jim je prepovedano pisati domov. Vojaki so se tudi prepričali o lažnosti boljševiške propagande, ki trdi, da sovražnik ujetnike postrelja.

Budimpešta, 25. sept. s. Po poluračnih vestih so bili ujeti na ruski fronti vojaki, ki so pripadali sovjetskim rezervnim edincem iz zelo oddaljenega zaledja. Po izjavah teh ujetnikov je soditi, da ima sovjetski generalni štab velike težave z reorganizacijo decimiranih in potolčenih armad.

Neprestane kršitve bolgarske nevtralnosti

Sovjeti izkrcavajo vedno nove skupine padalcev

Sofija, 25. sept. s. Neko sovjetsko letalo je odrglo v bližini Haramanlija na bolgarskem ozemlju pred dvema dnevnoma skupini padalcev. Polletja vneto išče moskovske emisarje, ki so prišli v Bolgarijo, da opravijo teroristična dejanja in uničijo javne naprave. Neprestane kršitve bolgarske nevtralnosti povzročajo veliko ogorčenje javnega mnenja. Doznavajo se, da je bil vodja sovjetskih padalcev, ki so se pred dnevi spustili pri Trebni, takoj aretiran in je izjavil, da je z njim vred odšlo s Krima v Bolgarijo še pet drugih skupin padalcev.

Izjava notranjega ministra

Sofija, 25. sept. s. Notranji minister Gabroši je izjavil zastopnikom tujega tiska, da so padalci, ki so bili odvrženi s letal v Bolgariji, prišli iz Sovjetske zveze. Tudi material, s katerimi so bili opremljeni, bombe, revolversi, puške, odjadne in sprejemne radijske postaje, je sovjetske proizvodnje. Minister je izjavil, da so bili letalci poslani v Bolgarijo, da bi opravljali sabotažna dejanja. V nekaj dneh bodo objavljeni podatki o preiskavi, ki je v teku. Minister Gabroši je nato izjavil, da je notranji položaj v državi zadovoljiv v nasprotju z zatrdili sovražnih radijskih postaj. Nikakor ni resnično, da je bilo razglašeno obsedno stanje in odredena splošna mobilizacija. Izdanih je bilo samo nekaj posebnih ukrepov za preprečitev sabotažnih dejanj po tujcih. Rezervisti bolgarske vojske so bili poklicani pod orožje za tri tedne. Minister Gabroši je nato poudaril, da Bolgarija nima napadalnih namenov proti nobeni državi. Popolnoma fantastično so vesti sovražne propagande, da bo odposlan na vzhodno fronto bolgarski skupni

zbor. Minister Gabroši je končno rekel, da je smešna vest nekaterih ameriških listov, da Bolgarija stremi po protektoratu nad Krimom in po izkoriščanju petroleja na Kavkazu.

Moskovski demantiji

Sofija, 25. sept. s. »Utro« objavlja naslednjo vest poluračnega značaja:

Moskva zopet demantira, da bi nekateri sovjetski padalci bili izkrcani na bolgarskem ozemlju. Ta demanti prekaša vse meje dostojnosti. Moskva vendar ne bo mogla reči, da je bolgarskega poročnika Limonova in šefa bolgarske policije v Dobriču Marinova, ki sta junaka padla v spopadih s padalci, ubila bolgarska policija. Ker Bolgarija in Sovjetska zveza vzdržujeta diplomatske odnose, bi sovjetski zastopnik v Sofiji lahko prišel na policijsko ravnanje in pregledal material, ki so ga imeli padalci in ki je ves sovjetskega izvora. Bolgarski narod vsekakor ne bo trpel tujega vmešavanja v življenje Bolgarije. Motilci reda bodo dobili lekcijo, ki jo zaslužijo.

Justifikacija vohuna

Sofija, 25. sept. s. Izvršena je bila smrt na obsodba vojaškega sodišča nad neko osebo, ki je kot duhovnik vohunila za neko tujo državo.

Gradnja ladjedelnic v Konstanzi

Bukarešta, 25. sept. s. Rumunska vlada je določila kredit 100 milijonov lejev za gradnjo ladjedelnic v Konstanzi.

Dva velika angleška parnika potopljena

Novi podvigi letalskih in pomorskih sil — Podrobnosti o drznem vdoru v Gibraltar

Glavni Stan Oboroženih Sil je objavil 24. septembra naslednje 478. vojno poročilo:

V severni Afriki je naše topništvo na odseku pri Tobruku razvilo živahno strelno delovanje. Poskusi sovražnika, da bi se približal, so bili gladko odbiti.

Britansko letalstvo je napadlo mesta Bengazi, Tripolis, Homs in Misurato. V poslednjem mestu je bilo 5 ljudi ubitih in 7 ranjenih. Protiletalska obramba v Tripolisu in Homsu je sestrelila dva sovražna bombnika, ki sta se še v zraku vnela.

V vzhodni Afriki so bili naši oddelki na raznih točkah bojišča pri Gondarju na napadalnih izvidniških pohodih in so poginili v beg sovražne čete in jim prizadejali izgube.

Letala Kr. letalstva pod vodstvom poročnika pilota Maria Samija in podporočnika pilota Petra Alojzija Laura so napadla sovražni konvoj, ki je plul po Sredozemskem morju. Ena 2500-tonska oborožena ladja je bila zadeta ter je eksplodirala in se naglo potopila, drug 1000-tonski parnik je bil hudo poškodovan.

Naša podmornica pod poveljstvom mornariškega poročnika Olinda Di Seria je na vzhodnem Sredozemskem morju torpedirala in potopila 12.000-tonsko petrolejsko ladjo.

Na osnovi novejših poročil je bilo mogoče ugotoviti, da sta bili dve od treh ladij, ki so jih potopili napadalni čolni Kr. mornarice, v gibraltarski luk, petrolejski ladji »Fiona Shell« in »Dembydale«, ter da je bila poškodovana ladja, ki jo je smatrali za izgubljeno, »Durham«.

Izgube, ki so bile prizadejane angleški trgovinski mornarici o priliki našega napada na Gibraltar, znašajo torej štiri ladje.

Berlin, 25. sept. s. Doznavajo se iz pristojnih krogov, da so nekatera nemška letala napadla 21. septembra angleško kolo, ki se je pomikala iz Džarabuba proti Sigvi. Več motornih voz je bilo poškodovanih.

Udar v Gibraltarju

Drzni italijanski podvig je izzval v Gibraltarju silno presenečenje in vznemirjenje

Tanger, 25. sept. s. Skladna obvestila iz krajev okraj Gibraltarske ožine in iz Gibraltarja samega poročajo o uspešnem udaru napadalnih oddelkov italijanske mornarice proti trgovskemu angleškemu ladjevju v vodah trdnjave. Udar je močno presenetil vojaško poveljstvo in garnizijo, kajti to angleško oporišče se je smatralo za nepremagljivo zaradi svojih močnih naravnih in umetnih utrd, zaradi velikanske oddaljenosti italijanskih pomorskih oporišč. Angleške vojaške oblasti so uvedle strogo preiskavo proti odgovornim. Iz istih virov se doznavajo, da so bile ob

potopitvi parnikov številne človeške žrtve, kajti ladje so bile pripravljene za odhod v konvoju isto noč in so bile vse natovorne.

Prvič v dvesto letih

Carigrad, 25. sept. s. Izredno italijansko poročilo o vdoru v Gibraltar s poudarkom objavlja tudi turški tisk, ki izraža svoje občudovanje sprico drznega podvzeta in podčrtava, da se je izvršil vdor v trdnjavo prvič v dveh stoletjih, odkar je Gibraltar v angleških rokah.

Nezadovoljstvo v Egiptu

Letalski napadi osi in vedno večje število beguncev izziva nered v notranjem življenju

Ankara, 25. sept. s. Po vesteh iz Kaira in Aleksandrije se potrjuje, da je notranji položaj Egipta vedno slabši. Letalski napadi osi na Egipt so povzročili velik nered v egiptskem življenju in splošno nezadovoljstvo. Naval prebivalstva iz Aleksandrije in področja Sueskega prekopa je zatrpal železniški promet, ki je tudi pomanjkljiv zaradi pomanjkanja vagonov in nerednostih v voznem redu. Skrbni povzročajo tudi številni begunci v taboriščih beguncev se širijo nalezljive bolezni, kakor legar in davica. Zaradi italijansko-nemškega bombardiranja je bila vlada prisiljena izdati razne ukrepe. Ustanovljeno je bilo ministristvo za pasivno obrambo, ki je bilo poverjeno bivšemu ministru za javna

dela Ahmed paši. Listi poročajo o težki nalogi, ki jo ima izpolniti Ahmed paša glede beguncev in njih prehrane. Samo v pokrajini Behera je 170.000 beguncev. V naglici je bil pripravljen načrt za javna dela v znesku 235.000 egiptskih lir za zaposlitev beguncev. V Kairu bo zgrajenih 400 zaklonišč, v Aleksandriji 200, v Port Saidu 75, v Suezu 64 itd. Primanjkuje tudi najpotrebnejših življenjskih potrebščin.

Pojavili so se številni navjajali cen. Številne industrije nimajo več surovin na razpolago, egiptčansko ljudstvo se ne more privaditi bombardiranja in racioniranja življenjskih potrebščin. Kaže se vedno večja opozicija proti vladi in proti Angležem.

Prva motorna vozila ustaške vojske

Poklon Italije ustaški Hrvatski — Svečanost ob izročitvi v Karlovcu

Karlovac, 25. sept. s. Posebno svečano je bila izročena v Karlovcu vojaškim oblastvom prva skupina motornih vozil, ki jo je italijanska vlada poklonila in ki bo služila motoriziranju ustaškega bataljona policije. Skupina sestoji iz 10 voz, 50 motociklov in 50 manjših motornih vozil s strojnimi puškami ter dve fotoelektrični postaji. Slovesnosti se je udeležil maršal Kvaternik s šefom vojaške misije v Hrvatski, policijskim ravnateljem in drugimi

mi ustaškimi visokimi oficirji. Navzoči so bili tudi Eksc. general Ambrosio, številni italijanski oficirji in zastopniki krajevnih oblastev. Po pregledu častne čete je maršal Kvaternik prisostvoval paradi motornih vozil. Šef italijanske vojaške misije je govoril in rekel med drugim, da izroča v imenu vlade in italijanske vojske to orožje, ki ni število, toda je simbolično važnost za še tesnejše sodelovanje med fašistično Italijo in ustaško Hrvatsko.

Japonski dar Duceju

Tokio, 25. sept. s. Italijansko-japonska družba je poklonila Duceju in italijanskim kulturnim zavodom zbirko ilustrirane moderne japonske literature. Ista družba je poklonila ob prvi obletnici podpisa trojne pakta Duceju in Führerju italijanski in nemški prevod znanih 10 pesmi, ki jih je napisal cesar Meiji.

Iranski šah v Indiji?

Carigrad, 25. sept. s. Po vesteh iz Irana naj bi se bivši šah predal angleškim okupacijskim oblastem, ki so ga poslale v Indijo.

Iz Rooseveltove Amerike

New York, 25. sept. s. Kljub povečani ofenzivi hujskačev za vojno menijo v tujakih novinarskih krogih, da bo zelo težko mogoče odpraviti ukinitve nevtralnostnega zakona zaradi pomanjkanja orožja in še slabotne vojne proizvodnje, ki je razen tega že započela za dobave Angležem in Sovjetom. Vključitev južnoameriških republik med pridobitnike severnoameriškega oboroževanja bi pomagal

večji kaos med dobavitelji in številnimi klienti.

New York, 25. sept. s. Šef generalnega štaba ameriške vojske general Mac Nair je izrazil predstavnikom tiska po zaključitvi velikih vojaških manevrov, da je ameriška vojska potrebna še močnejšega izvežbanja, preden jo je smatrati za pripravljeno. Največje pomanjkanje je oprema vlada glode radijskih naprav, motoriziranih vozil in letal. Zelo pomanjkljiva je pripravljenost čet, zaradi majhnih skušenj oficirjev.

Podaljšanje rusko-turških pogodb za dva meseca

Bukarešta, 25. sept. s. Sporazumi o kompenzaciji in plačevanju, ki so bili zaključeni med Rusijo in Turčijo 17. septembra 1940 in ki zapadejo 27. t. m. so bili podaljšani za nadaljnja dva meseca, torej do 30. novembra 1941.

Zopet letalska nesreča na švedskem

Stockholm, 25. sept. s. V bližini Stockholma se je pripetila letalska nesreča, pri kateri sta izgubila življenje dva mlada švedska oficirja. Nesreča je naredila globok vtis, ker se slične nesreče na švedskem v zadnjem času ponavljajo.

Letošnji velesejem bo izredno bogat

Po pomenu, številnosti in pestrosti razstavljenega blaga bo prekosil vse dosedanje — Bežen pogled v glavne razstavne oddelke

Ljubljana, 25. septembra. Včeraj smo v velikih obrih pokazali na pomen letošnjega ljubljanskega velesejma, očrtali izvršene gradnje in poudarili koristi, ki jih imata od teh del naš delavec in naš podjetnik. Danes bomo na kratko prikazali nekatere področnosti celotne letošnje razstave.

Na velesejmu bodo zastopane vse tri gospodarske panoge: industrijska, trgovsko-obrtna in kmetijska.

V industrijskem delu

bodo razstavile največje italijanske tvrdke in podjetja, kakor so Fiat, Italo-Viscosa, Breda, Montecatini, Italijanska monopolska režijska, Erba, Nacionalna italijanska federacija agrarnih združenj, Cementi Isonzo di Salona. Razstavila bodo najrazličnejše stroje, orodje, kolesa, motorna kolesa, avtomobile, pisalne in računske stroje, fino mehaniko, elektrotehniko, razne instrumente, radijske aparate, peči, štedilnike, športne potrebščine, kemične izdelke, farmacevtske pripravke, fotografske potrebščine, razna živila, konzerve, vina, likerje, gradbeni material, glasbene instrumente in ugo.

Zanimiva bo tudi razstava italijanske turistične industrije, ki bo zelo reprezentativna in nameščena v novozgrajeni kupoli. Svoje izdelke bodo razstavile italijanske paroplovne družbe, italijanske zavarovalnice, posebno razstavo pa prireja tudi Avtomobilski klub RACI.

Med obrtnimi izdelki

bo vzbujala pozornost predvsem razstava italijanske umetnostne obrti. Na tej razstavi bo sodelovalo 60 razstavilcev iz 16 italijanskih pokrajin. Razstavljena bo keramika, harmonike, zlatina, čipke, potrebščine za kadičce, kovinski izdelki, ročno vezane preproge, lesni izdelki, ročno tiskane tkanine izdelki iz terakote in alabastera, izbrani mozaiki, izdelki iz slame, lutke, slikano steklo, filigranska dela, slonova kost, modni izdelki, muransko steklo in lesene ovrtnice.

Obrt Ljubljanske pol. ajine

Obrt Ljubljanske pokrajine bo tudi prav lepo zastopala. *Kovinarska stroka* bo razstavila: kovano cvetje, spodnje dele za kočije, podkve, mizice s kamnitno ploščo, svetilke, železen nagrobni spomenik po načrtu mojstra Plečnika, okvire, pepelnice, železno ograjdo za steno z vrati po načrtu arh. Serajnika, razne strojne izdelke, precizijske tehnice, pile in razplje, kleparske izdelke, varilne aparate z opremo, brzovalnike, filtre za vino, kopalne peči s pralnico, vodovodne garniture, kovnostiskarske izdelke, zemljemerske aparate, hladilnice, pocrkane medicinske instrumente, reflektorje, likarske in graverske izdelke, umetniške plakete, lesence, kelih, pokale, okovje in žične vložke. *Lesna stroka*: pletene garniture, gosli, sanke in smučke, sode z rezbarijo, strugarke izdelke, rezbane okvire in lesence, madone, razne izdelke lesnih domačih obrti, ribniško robo. *Keramika in steklarska stroka*: kmečke peči, umetna keramika, bruseno in gravirano steklo, ogledala. *Usnjarska in italska stroka*: usnje, konjske opreme za kmečke težke vozove, lahke športne konjske vprege, tobice, kovčge, aktovke, vezane knjige, škornje, damске smučarske in gorske čevlje, naslanjače, preproge, razne tkanine. Tako pestre razstave izdelkov naših obrtnikov na velesejmu še nismo imeli.

Razstave ministrstev

V okvir obrtno-industrijske razstave spadajo tudi izdelki, ki jih bodo razstavila Ministrstva za javna dela, kmetijstvo in promet. V Lattermanovem dvorcu bodo na ogled železniške lokomotive in potniški vagoni.

Industrijske proizvode bo razstavila letos tudi Nemčija. Predvsem bodo na ogled kolesa, motorna kolesa, šivalni, pletilni, pisalni, računski in raznočvrstni stroji, stroji za obdelovanje lesa, polnilna peresa, elektromedicinski aparati, radijski aparati, knjige, kemični proizvodi in razni modni izdelki.

7 kmetijskih razstav

Na letošnjem velesejmu bomo imeli kar sedem raznih kmetijskih razstav. Lep pregled o italijanskem kmetijstvu bo podala *Kmetijsko ministrstvo* v paviljonu »M«. Kmetijska razstava Ljubljanske pokrajine bo upoštevala današnje prehranjevalne prilike in tozadevno reorganizacijo v kmetijski delavnosti. Podala bo čim popolnejšo sliko današnjega stanja kmetijstva pri nas, smer za izboljšanje kmetijske proizvodnje in poudarila važnost našega kmetijstva za prehrano. Razstava bo imela tri glavne oddelke. Znanstveni in poučni del, praktični del in prehrano. Praktični del bo obsegal

glavne kmetijske proizvodne panoge, ki so važne za lastno prehrano, in bo imel sledeče oddelke: poljedelstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, vinarstvo s pokušno dolenskih in belokranjskih vin, mlekarstvo, čebelarstvo s prodajo medu, gozdna zdravila in aromatična zelišča s pokušno raznih domačih čajev in zeliščnih likerjev, gobarstvo male živali.

Nacionalna zveza provincialnih združenj poljedelcev iz Rima je zasedla 160 kv. m razstavnega prostora, kjer bo razstavila med drugim tudi razna semena, konopljo, vino, sadje, grozdje in sir.

Italijanska zveza poljedelskih združenj iz Rima bo v posebnem velikem oddelku razstavila mimo drugega tudi razne kmetijske stroje in orodje, razna gnojila, sredstva za zatiranje sadnih in drugih škodljivcev, semena, razna živila, sadje in vino.

Sosednja Goriska pokrajina bo razstavila v svojem lastnem paviljonu. Velik del razstave soške zemlje bo posvečen kmetijstvu. Goriski poljedelci bodo pokazali svoje uspehe zadnjih 20 let. Razstavljeno bo sadje, sveže in kandirano, grozdje, vrtnarski pridelki Vipave, marmelada, mlečni proizvodi, vino, okrasno drevje in lepotečno rastlinstvo.

Tudi pri nas so italijanska vina zelo cenjena. Zato bo gotovo vzbujala veliko pozornost obsežna razstava najboljših italijanskih vin, ki bo nameščena v prejšnji veliki sejmski restavraciji. Tam bo vilo na občinstvu na pokušno, dobiti bo moglo tudi dobre mrzle prizgrike in točila se bo Meilnova črna kava.

Kakor italijanska vina tako so tudi svetovno znane razne vrste italijanskega sira. V posebnem oddelku na velesejmu bo prirejena razstava italijanske produkcije sira vseh vrst, ki se bo tudi prodajal in dajal na pokušno.

Vse to skupaj bo tvorilo impozantno revijo poljedelstva, kakršne na našem velesejmu še nikdar ni bilo. Prav gotovo bo vzbudila upravičeno zanimanje slehernega, zlasti pa našega kmetovalca.

...

Z naštetimi podrobnostmi smo skušali, kolikor se pač s takim kratkim opisom sploh da, vsaj s velikim obziru pokazati, kaj vse nam bo prinesel letošnji velesejem. Vse bolj živa in peštra pa bo slika, ki nam jo bo nudilo to razstavljeno blago v zvezi z razgibanim življenjem, ki se bo na velesejskih prostorih razvijalo vsak dan v času razstave. Kakor vedno pripravljiva velesejska uprava razna prijetna presenečenja in bo Ljubljancem zlasti zanimala novost, da bo ves velesejem leto odprt vsak večer do 21. ure. To posebnost bodo združili z mogočeno umetno razsvetljavo s pomočjo neonovih, kremenčevih in drugih luči, tako da bo velesejski prostor v tem času žarel v izredno pestrih in živih barvah. Blizu sredine razstavnega prostora pa pravkar građe 20 m visok železni stolp, na katerem bodo montirani zvočniki za učinkovito širjenje glasbe ter raznih napovedi in obvestil.

Kolesarji na startu

Na podutiški krožni progi bodo v nedeljo popoldne tekmovali za prvenstvene naslove Ljubljanske pokrajine

Ljubljana, 25. septembra.

V nedeljo 28. t. m. bodo slovenski kolesarji tekmovali za naslov letošnjega juniorskega in seniorskega prvaka Ljubljanske pokrajine. Tekmovanje priredi Slovenska kolesarska zveza in bo na znani romantični podutiški krožni progi, ki vodi iz Zg. Siške, skozi Koseze, Podutik čez ostre podutiški vzpon na Glince, Delnice, Dravljice in spet v Zg. Siško. Proga, ki meri 8 km, bodo juniorji prevozili šestkrat, seniorji pa desetkrat. Če bo tehnično mogoče, bodo pred dirkami teh dveh skupin dirkali v dveh krogih tudi turistični dirkači z navadnimi težkimi kolesi.

Kakšne kolesarske moči bodo sodelovale na nedeljskem prvenstvu kolesarjev? Znano je, da je zaradi novih razmer odpadel marsikak tekmeč, med njimi najbolj znani: Peternež, Podmiljšček in Grabner, kljub temu pa pestrost nedeljskega kolesarskega prvenstva ne bo izgubila mnogo na svoji privlačnosti, kajti na startu bodo atleti, na katere je slovenski kolesarski sport lahko ponosen.

Med skupino glavnih oziroma prvorazrednih dirkačev bomo videli dirkače: Abunarja, Gartnerja, Štirna, Goloba, Zerjela, Bizilja, Anžiča, Gračnerja, Štibernika, Gorenca, Dovjaka, Škrjla, Deklevo, Hambergerja itd.

Nedeljski nogomet v Srbiji in na Madžarskem

V nedeljo so v Beogradu imeli na sporedu prvi dve tekmi, ki spadata že v okvir novega ligaškega tekmovanja. Na stadionu BSK se je zbralo okoli 4000 gledalcev, ki so doživeli veliko presenečenje. Oba vodilna beograjska kluba sta svoji prvi tekmi izgubila. Obilic je premagal BSK z 2:1, z enakim rezultatom pa je podlegla pančevskemu PAK SK Jugoslavija.

V madžarskem nogometnem prvenstvu so v nedeljo nadaljevali tekmovanje v polni zasedbi. Ferencvaros je premagal Mawag z 9:0, Ujpest in Lampart sta se ločila neodločeno 3:3, med tem ko WMFC gladko premagal Szeged. V ostalih tekmah so bili rezultati naslednji: Gamma: Elektromos 3:1, Salgotarjan: Szolnok 4:3, VSE, Seged: Kispest 2:2 in UAC: Dimawag 3:3.

Bližnje mednarodne teniške prireditve

V teku te jeseni namerava Italijanska teniška zveza igrati še dve mednarodni tekmi z Nemčijo, ki sta že bili na sporedu, a so jih preložili. Od 17. do 19. oktobra bi naj igrali v Berlinu za rimski pokal igralci, med tem ko bi se igralke obeh držav sestale 26. do 28. oktobra v Monakovem. Konec novembra bodo italijanski igralci nastopili predvidoma v Stockholmu na pokritem igrišču proti Švedom. Skoraj istočasno imajo Švedi v načrtu tudi podobno tekmovanje z Nemčijo, vendar pa glede Nemcev še ni gotovo, ali bodo mogli nastopiti. Iz istih vzrokov je možno, da se ne

panini — vzem sem tudi dva kruh(k)a.

Andiamo al caffè — pojdim v kavarno. Ecco un tavolo libero — tule je prosta miza. Potete accomodarvi qui — lahko sedete semkaj. Questo è un bel posto — to je lepo mesto. Vorrei essere più vicino alla musica — rajši bi bil bližje godbe. Resterete all'aperto o entrerete in sala — ali boste ostali na prostem ali boste šli (= vstopili) v dvorano (= v kavarno)? In quest'angolo si sta magnificamente — v tem kotu se človek imenitno počuti. C'è troppa gente — preveč ljudi je.

Che cosa posso offrirvi — kaj vam smem ponuditi? Io prenderei un espresso — jaz bi ekspresno kavo. Un cappuccino — kapucinec, un caffè freddo (ali: un caffè in ghiaccio) — ledena kava, con panna — s smetano.

Una bibita in ghiaccio — v ledu hlajena pijača: una limonata in ghiaccio — ledena limonada, un'aranciata — oranžada, una granatina, un tamarindo — sok granatnega jabolka, tamarindin sok. Al séz — s sodo.

Un gelato — sladoled: di crema — s smetano, cioccolato — čokoladni; gelato di frutta — sadni sladoled: limone — limonov, vaniglia — vaniljev, fragola — jagodov, lampone — malinov, pesca — breskov.

Prenderei un cognac — rad bi konjak. Un marsala — kozarec marsale. Un vermut al séz — vermut s sodo. Un aperitivo — aperitiv.

Vorrei qualche pasta — rad bi kakšno pecivo. Portateme una piatto assortito — prinesite mi pladenj raznega (peciva). Una fetta di pan di Spagna — kosček torte. Un savoiardo — piškot.

Guardate, per favore, se si può avere qualche giornale — poglejte, prosim, če bi lahko dobil kakšen časopis. »Il Piccolo« je še enkrat v letu. »Il Piccolo« je še v rokah. Ecco per ora due altri giornali — tule za zdaj dva druga časopisa.

Vorrei riscaldarmi, portatemi un ponce bollente — rad bi se ogrel, prinesite mi vroč punč! Oggi è caldo, stiamo bene così al fresco guardando il paesaggio — danes je bilo vroče, dobro se počutimo v hladu, ko opazujemo promenado.

Pago subito, quanto è il conto — plačam takoj, koliko je?

Odredbe Visokega Komisarja

Predpisi o prodaji pnevmatik za bicikle

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na naredbo z dne 12. marca 1941., št. 385, na podlagi člena 3. Kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291 in smatrajoč za umestno, da se uredijo prodaja in cene pnevmatik za kolesa. odreja:

Člen 1. Trgovina s pnevmatikami za kolesa (plašči in zračnicami) se omejuje na tiste, ki v osmih dneh od objave te naredbe dokažejo s prijavo na Visoki Komisarjat (oddelek VIII), da imajo obrtno dovolilo, izdano po pristojnem oblastvu. Po tem roku more izdajati dovolila za to trgovino samo Visoki Komisarjat.

Člen 2. Kdor koli bi imel po kakršnem koli naslovu pnevmatike za kolesa (plašče in zračnice), mora v roku iz člena 1. prijaviti Visokemu Komisarjatu (oddelek VIII.) njih množino, ločeno po kakovosti in ceni.

Člen 3. Trgovci iz člena 1. in kdor bi dobil poznejše pooblastilo za takšno trgovino morajo voditi po Visokem Komisarjatu potrjeno prejmo in oddajno knjigo za vpisovanje vseh nakupov in prodaj pnevmatik ter do vstetega 5 dne, vsakega meseca prijaviti pnevmatike (plašče in zračnice), ki so jih nabavili ali prodali v prejšnjem mesecu, pri čemer je navesti tudi zalogo ob koncu meseca.

Člen 4. Kdor bi si želel nabaviti plašče ali zračnice, mora hkrati izročiti trgovcu s pnevmatikami prejšnje pnevmatike, ki se jim določa cena za vsak plašč na L. 1.50 in za vsako zračnico na L. 1.— Prodajna cena za nove pnevmatike ne sme nikdar presegati cen, ki so določene v ceniku posamezne proizvajalne tvrdke. V trgovini mora na dobro vidnem mestu vedno viseti primerek cenika, ki ga je vidiral Visoki Komisarjat.

Člen 5. Rabljene pnevmatike, ki se od vzamejo kupcem novih pnevmatik, ostanejo na razpolago Visokemu Komisarjatu, ki odloči o njih uporabi.

Člen 6. Pnevmatike, ki jih dobijo prodajalci vsak mesec, se morajo do najmanj 70 odst. porabiti le za zamenjavo pri kolesih, ki so v rabi, ostanek 30 odst. pa sme porabiti za opremo novih koles.

Člen 7. V ta namen po Visokem Komisarjatu pooblašteni organi kakor tudi organi javne varnosti imajo ob vsakem času pravico do vstopa v poslovne prostore trgovcev in industrijev zaradi pregleda skladišč in registrov in da nadzirajo, ali se predpisi te naredbe spoštujejo.

Člen 8. Kršitelji te naredbe se kaznujejo, izvenzemski za prekrške glede cen, v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporo do treh mesecev. Vselej se blago zapleni in se sme odrediti začasna ali dokončna ustavitelj trgovinskega obratovanja. Kljub ustavitvi obratovanja so trgovci dolžni še nadalje plačevati plače in mezde delojemnikom ter davke in takse, ki gredo državi, pokrajini ali občinam.

Naše gledališče

D R A M A

Sobota, 27.: Katarina Medičejska. Premiera. Otvoritvena predstava. Red premierski.

Nedelja, 28.: Katarina Medičejska. Izven.

Začetek sezone v drami bo v soboto 27. t. m., začetek sezone v operi pa v sredo 1. oktobra. Reflektanti za abonma naj se priklade v veži dramskega gledališča med 10. in 12. in 15. ter 17.

V Alessijevi zgodovinski drami »Katarina Medičejska« je podan kraljev dvor za časa vladarice francoske kraljice. V dejanju srečamo sledeče osebe: njena sinova Karla I. in Henrika, njeno hčer Margareto, kasnejšo navarsko kraljico, astrologa Ruggierja, španskega poslanika de Alava, vojvodo Guishega, admirala Collignya in še druge zgodovinske osebnosti. Dejanje kaže razvoj političnih dogodkov do usodne sentjernejske noči. Premiera tega dela bo v soboto 27. t. m. S tem delom bo otvorila drama svojo letošnjo sezono. — Prva repriza izven abonmaja bo v nedeljo 28. t. m. ob 18.15.

Otvoritvena predstava v operi bo 1. oktobra v sredo za red premierski. Pod muzikalnim vodstvom dirigenta Antona Nefata in v režiji Cirila Debeveca bodo peli Verdijevo »AIDO«, katere zasedba partij je sledeča: Aida Heybalova, Radames Franci, Amneris Kogejeva, svečenik Betetto, egipčovski kralj Popov, Amonasro Primožič, sei Rakovec. Koreograf inž. P. Golovin.

Dame in gospode, ki bi bili pripravljeni sodelovati kot komparzi, prosimo, naj se zgledajo v petek 26. t. m. ob 18. v dramskem gledališču.

Člen 9. prekrški glede cen se kaznujejo po določbah členov 7. do 11. uredbe o cenah z dne 12. marca 1941., M. s. št. 358.

Člen 10. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 23. septembra 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Nova določitev časa za zatemnitev

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svoji naredbi z dne 6. junija 1941-XIX, št. 42 in z dne 30. avgusta 1941-XIX, št. 93, odreja:

Člen 1. Do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemnitvi v času od 20.30 do 6. ure.

Člen 2. Drugi predpisi, ki jih obsega naredba z dne 6. junija 1941-XIX, št. 42, ostanejo nespremenjeni.

Člen 3. Ta naredba stopi v veljavo dne 24. septembra 1941-XIX.

Ljubljana, dne 23. septembra 1941-XIX.

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino Emilio Grazioli

Postavitev sekvestra za Pošto hranilnico

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja:

Stavlja se pod sekvester vse in vsakršno poslovanje Poštnih hranilnic tako s prejemniki, nepremičninami, delnicami, obveznicami, kakor tudi vse denarno poslovanje in se postavlja za sekvestra cav. uff. rag. Franjo Bullo pok. Jurija.

Nadaljnje poslovanje je dovoljeno pod nadzorstvom sekvestra.

Ta odredba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 23. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino Emilio Grazioli

Nov sekvester za Narodno banko

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svojo odločbo z dne 29. aprila 1941-XIX, št. 8, glede na prošnjo, ki jo je predložil dr. Aldo Paoloni, da se razreši svojstva sekvestra Narodne banke kraljevine Jugoslavije, odloča:

Namesto dr. Aldo Paolonia se postavlja Narodni banki kraljevine Jugoslavije s sedežem v Beogradu glede njenega poslovanja v Ljubljanski pokrajini za sekvestra dr. Medoro Ferorelli.

Ta odločba se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 23. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino Emilio Grazioli

Dovoljenja za vožnjo z motornimi vozili podaljšana

Sedanja dovoljenja za vožnjo z avtomobili, motornimi kolesi s priklopcami in brez njih, pri katerih se uporablja bencin, so bile de jure podaljšane do 31. oktobra 1941. Lastniki vozil v ta namen niso dolžni vložiti posebnih prošelj.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 25. septembra: Kleofa, Kamil, Avrelja

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Vojna s Sovjeti

Kino Sloga: Zaprt

Kino Union: Studentka kemije

Veseli teater ob 19. v Delavski zbornici

Razstava slik L. Perla v galeriji Obersnel na Gosposvetski cesti, odprta od 9. do 12. in od 15. do 18.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrseva cesta 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Največja italijanska mesta

Po podatkih najnovejšega časa imajo največja italijanska mesta naslednje številne prebivalstva:

Najbolj obljubena je prestolnica. V Rimu prebiva 1.391.953 ljudi. Takoj za njim se uvršča Milan kot največjejeje industrijski center severne Italije. V njem prebiva 1.240.961 ljudi. Obema se nato pridružujeta Napoli z 942.564, Torino s 713.015, Genova s 665.866. Največje mesto na Siciliji je Palermo, v katerem živi 444.018 prebivalcev. Na prehodu iz severne Italije v srednjo so Firenze in Bologna. Firenze imajo 361.836 in Bologna 328.341 prebivalcev. V Benečiji sta dve večji mesti: Benetke štejejo 290.818 in Trst 261.273 prebivalcev. Njima se približuje drugo največje mesto na Siciliji Catania, ki ima 257.438 prebivalcev. Na Sardiniji je največje mesto Cagliari, v katerem prebiva 124.945 ljudi. Omenimo naj še, da šteje južno jadransko pristanišče Bari 222.993 prebivalcev.

Železniška nesreča v srednji Švici

V Švici se je v torek zgodila težka železniška nesreča, ki je po dosedanjih podatkih zahtevala že 11 smrtnih žrtev in 20 težko ranjenih. Na progi, ki pelje iz Berna v Thun, sta pri postaji Vihrach trčila lokalni in ekspresni vlak. Posledica je bila, da se je lokomotiva ekspresnega vlaka zarila popolnoma v lokomotivo lokalnega. Reševalna dela, ki so jih takoj podzeli, so bila zelo otežena, ker leži na 20 metriskem odseku proge velik kup razvalin, ki jih tvorijo razbiti vagoni, tračnice in električni vodi. O nesreči vodijo oblasti preskavo in doslej ni znano, kaj je bil njen vzrok.

Malo italijanščine za vsak dan

50

Gostilna, kavarna, Trattoria, caffè. Cameriere, c'è un tavolo libero — natakaj, ali je (tu kje) kakšna prazna miza? Forse in un'altra stanza — morda v kakšni drugi sobi? Vorreste riservare un tavolino — ali bi hoteli rezervirati mizo? Con quanti coperti — za koliko oseb naj bo pogrnjeno (il coperto = vse, kar se postavi za eno osebo na mizo)? Desiderate un posto d'angolo o qui vicino alla finestra (alla porta) — ali želite mesto kje v kotu ali blizu okna (vrat)? No, no, che sia ben riparatò dalle correnti — ne, ne, naj bo dobro zavarovano pred preprihom! Vorrei sedere all'aperto — rad bi sedel na prostem.

Che cosa desiderano i signori — kaj želite, gospoda? Prima di tutto portatemi mezzo litro di vino — predvsem mi prinesite pol litra vina. Per colazione che cosa c'è — kaj je za kosilo? Una colazione a prezzo fisso — kosilo za skupno ceno (menu). Che cosa avete di pronto — kaj imate pripravljeno? Volente forse mangiare «à la carte» — želite morda jesti po jedilniku? In pochi minuti sarò

tutto pronto — v nekaj minutah bo vse pripravljeno. Vabbè, portateme — dobro, prinesite! Ma non mi fate aspettare tanto (per)ché non ho tempo — ne dajte, da bi dolgo čakal, ker ne utegnem. Non dubitate, si farà subito — brez skrbí, takoj bo.

Un pranzo a prezzo fisso: minestra o antipasto, due piatti, formaggio e frutta; vino e caffè extra — kosilo za skupno ceno (menu): zakuhana juha ali predjed, dve jedi, sir in sadje; vino in kava posebej. — Mostratemi la lista — pokazite mi (jedilni) list!

Cameriere, arrestate, per favore, il ventilatore — natakaj, ustavite, prosim, ventilator! Calate le tende, il sole mi dà noia — spustite zastore, sonce mi blešči v oči (= me draži).

Vengo sempre qui a far colazione — prihajam vedno semkaj kositi. Qui si mangia bene — tukaj se dobro já.

Comandate altro, signore — še kaj želite, gospod?

Cameriere, il conto (ali: fate il conto) — natakaj, račun! Ho preso anche due

DNEVNE VESTI

— **Politični podtajnik borbenega Faša v Ljubljani.** Dr. Silvio Alessani, vpisan v stranko od leta 1920, reški legionar, je bil imenovan za političnega podtajnika borbenega Faša v Ljubljani.

— **Obiski dr. Milčkovića v Milanu.** Hrvatski propagandni minister dr. Milčković je s člani svoje misije obiskal v Milanu dom Fascia. Po poklonitvi v svetišču padlih za revolucijo je obiskal uredništvo lista »Popolo d'Italia«, kjer se je poklonil pred spomenikom Arnalda Mussolinija in obiskal ob spremstvu glavnega urednika dvorano »28. oktobra«. Danes je dr. Milčković odpotoval z letalom nazaj v Zagreb.

— **Marconi jeva znanstvena dela bo izdala v celoti kraljeva akademija Italije.** Zbrana dela ne bodo samo najvišja povest Marconi jeva, temveč tudi temeljit prispevek k zgodovini brezžične telegrafije in znanosti v zadnjih 50 letih.

— **Otvoritev razstave starega napolitanskega tiska.** Kakor poroča Agit, bo otvorjena konec tega meseca v Napoliju razstava starega tiska in risb iz 19. stoletja. Razstavo pripravlja zveza za turizem.

— **Razvito zavarovalništvo v Italiji.** Agencija Agit objavlja naslednje zanimive številke o obsegu zavarovanja, ki se izvaja izven okvira državnih zavarovalnih zavodov. Na polju svobodnega zavarovanja deluje 119 podjetij, med temi 87 italijanskih in 32 inozemskih. Italijanska podjetja so v veliki večini delniške družbe. Opravljajo vse zavarovalne posle, bodisi neposredno ali pa s pozavarovanjem državnih poljetij.

— **Trgovina s kolesnimi gumami.** Zastopniki večjih italijanskih tovarn za gume so na svojem sestanku sklenili sestaviti enoten cenik, po katerem bodo odsej prodajali gume za kolesa. Veletrgovcem bo dovoljeno preračunati enotnemu ceniku 20 odstotkov, cene na drobno pa bodo določene pozneje. V zvezi s tem bo izdan tudi pravilnik, ki bo urejal nabavo kolesarskih gum.

— **Impekcije v Brezovici, Ribnici in v Kočevju.** Zvezni podpoveljnik je v spremstvu vladnega komisarja in šefa Zvezne upravne službe inspiciral predvračajšnim Brezovico, Ribnico in Kočevje. Pregledal je Zvezna podporna središča ter izdal v imenu Zveznega poveljnika navodila posebno glede kontrole cen, ustanovitve Dopolavorov in sekcij podeželskih gospodinj.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 77 z dne 24. t. m. objavlja določbe časa za zametitev, prijavo obveznost in predpise o prodaji pnevmatik za kolesa, konec veljavnosti prometnih dovolil za motorna vozila, postavitev Poštne hranilnice pod sekvester in imenovanje sekvestra ter postavitev novega sekvestra Narodne banke kraljevine Jugoslavije.

— **Dvanajsti gimnazij v Ljubljanski pokrajini.** V letošnjem šolskem letu bo poslovalo v Ljubljanski pokrajini 12 gimnazij, od tega šest državnih realnih gimnazij v Ljubljani ter po ena v Novem mestu in v Kočevju, državna klasična gimnazija v Ljubljani, škofijska klasična gimnazija bo odsej poslovala v Ljubljani, ter zasebni realni gimnaziji, ki jih v Ljubljani vzdržujeta mesto in uršulinski samostan. Mestna realna gimnazija ima letos le še osmi razred, uršulinska pa prvih 7 razredov. Na vseh teh gimnazijah je vpisanih letos 4497 fantov in 3004 deklet, skupaj torej 7501 učencev. Najmnožičnejša po številu učencev je I. moška realna gimnazija v Vegovi ulici, ki jih ima 1244, med njimi še 8 deklet. Sledi ji I. ženska realna gimnazija na Poljanah s 1092 učenkami. Klasična gimnazija v Ljubljani ima 932 učencev, med njimi 134 deklet, II. moška realna gimnazija na Rakovniku 358, III. moška realna gimnazija za Bežigradom 688 in prav toliko v istem poslopuj namenačena moška realna gimnazija. Na II. ženski realni gimnaziji (na učilišču in liceju) je vpisanih 910 učenk. Novomeška gimnazija šteje 476 dijakov in 229 dijakinj, kočevska pa 159 dijakov in 113 dijakinj.

— **Glasbena akademija v Ljubljani.** Sprejemni in popravni izpiti bodo: v četrtek 25. t. m. violina, klavir in orgle; v petek 26. t. m. kompozicija, nauk o instrumentih, oblikoslovje; v soboto 27. t. m. solopetje, operna sola, v torek 30. t. m. glasbena zgodovina, metodika, estetika in drugo. Natančen razpored izpizov je razviden iz razglasa na oglasni deski zavoda.

— **Zdravstvena avtokolona v Novem mestu.** Zdravstvena avtokolona, ki s tolikim uspehom in v splošno zadovoljnost prebivalstva križari po Ljubljanski pokrajini, je v torek dopoldne prispela v Novo mesto. Začela je takoj z delom in že prvi dan pregledala veliko število šolske mladine, a tudi odraslih.

— **Pomanjkanje stanovanj v Mariboru.** Mariborski listi priobčujejo poziv političnega komisarja Knausa, naj prebivalstvo pomaga oblastem v prizadevanju za omiljenje stanovanjske stiske. Pozivajo se zlasti vsi imetniki velikih stanovanj, naj oddajo na razpolago vse sobe, ki jih lahko pogrešajo. Taki lastniki stanovanj si bodo lahko najemnike izbrali sami.

— **V Mariboru so umrle 54 let stara kuharica Alojzija Dvořak od Zg. Sv. Kungote, 36 let stara žena pekovskega mojstra Marija Pučka s Pohorja, 39letna upokojenka žena Emilija Bitene iz Maribora in 51 let stara žena železniškega uradnika Gabrijele Menih iz Maribora.**

— **Tovarni avto usmrtil dečka.** Smrtna nesreča se je zgodila te dni v okolici Ptujja. Franc Veselič iz Ormoža je na cesti proti Ptujju prehitel s svojim tovornim avtomobilom neki kmečki voz. V tem trenutku je skočil iz voza šletni deček Anton Zaplata. Prišel je pod kolesa tovornega avtomobila, ki so ga takoj usmrtili.

— **Jubilje ustanovitve hrvatske steno-grafije.** Pred nekaj dnevi je v Zagrebu obhajal 90letnico rojstva prof. Mihajlo Vamberger, ki je tako izpopolnil hrvatski steno-grafski sistem, da velja za njegovega ustanovitelja. Vamberger je po rodu Slovenec iz Spodnje Stajerske, služboval pa je ves čas na Hrvatskem, večinoma pri zagrebški deželni vladi. Njegov redki življenjski jubilej so zabeležili vsi hrvatski listi, ki so pri tej priliki področevali njegove zasluge za razvoj hrvatske steno-grafije.

— **Velika džamija v Zagrebu.** Poročali smo že, da bo Zagreb dobil velik muslimanski verski hram. V džamijo bodo preuredili dosežani umetniški paviljon, ki ga bodo povečali in mu priključili tri vitke, po 45 m visoke minarete. Delo naglo napreduje in bo končano že v nekaj mesecih. Džamija se bo imenovala po poglavniku dr. Paveliću, ki je odredil njeno zgraditev.

— **50 smrtnih obsodb na Hrvatskem.** »Piccolo« poroča iz Zagreba: Ministrstvo notranjih del je objavilo, da je preiskava glede atentata na telefonsko centralo v Zagrebu ugotovila, da je pripravljalo med drugim ta atentat tudi 50 židov in komunistov. Te žide in komuniste je izredno sodišče obsodilo na smrt in je bila kazen 19. t. m. že izvršena. Z drugim razglasom je ministrstvo objavilo, da sta bila obsojena na smrt dva Ustaša, člana zaščitnih oddelkov, eden musliman, drugi pa katoličan, ker sta iz roparskih namenov ubila nekatere pravoslavne prebivalce.

— **Vprašanje Dunava na dnevnem redu.** Na Dunaju so se te dni zbrali člani posvetovalnega odbora za vprašanja Dunava. Seji je predsedoval nemški zastopnik, prisotni pa so bili tudi odposlanci Italije, Hrvatske, Bolgarije, Rumunije, Slovaške in Madžarske. Kakor poroča listi, so posvetovalnja potekla v duhu prijateljskega sodelovanja za čim boljši napredek skupnih interesov zastopanih držav v podunavskem prometu.

— **Hrvatje se vračajo iz italijanskega ujetništva.** Min. zunanji zadev nezavisne države Hrvatske je ukazalo vse potrebno za povratek hrvatskih državljanov, ki se nahajajo še v ujetništvu v Italiji. Po naročilu notranjega ministrstva vrši zdaj mesto poglavarstvo v Zagrebu popis vseh Zagrebčanov, o katerih je prispela vest, da se nahajajo v italijanskem ujetništvu. Od posredovanja so izvzeti oficirji, židje in Srbi.

— **Vojno škodo v Srbiji morajo prebivalci prijaviti oblastem do konca oktobra.** Kasnejše prijave se bodo sprejemale le, ako bo zakasnitev zadostno upravičena. Napačne prijave se bodo kaznovala s strogiimi kaznimi.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

— **Prodaja državnih tvornic svile v Banatu.** V Banatu je več tvornic svile, ki so bile last jugoslovanske države. Država jih je prvotno upravljala sama, predlaskim pa je bila ustanovljena posebna privilegirana družba, katere delnice sta prevzeli do polovice država in Drž. hipotekarna banka. Ta družba je sedaj tvornice prodala za 4.000.000 din veliki nemški tekstilni družbi, sama pa bo za izkupiček zgradila novo tvornico pri Nišu.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16. in 19. uri

KINO UNION TELEFON 22-21

Film iz življenja študentov, o romantični mladosti, o ljubavi

Studentka kemije

ELENA STUDENTESSA IN CHIMICA

M. Renaud, C. Remy, J. L. Barault i. dr.

KINO MATICA TELEFON 22-41

Veliki Ufin dokumentarni film

Vojna s sovjeti

Slike iz življenja borbe na vzhodnem bojišču

osto nabite puške in revolverje, ter zato spet opominjamo zlasti tatove poljskih pridelkov, sadja in drv na smrtno nevarnost, ki jim preti povsod in ob vsaki uri. Se po sebi pa opozarjamo starše, naj pazijo, da otroci ne bi šli rabutat sadja, ker poljski in gozdni čuvaji od daleč ne morejo med zelenjem ločiti otroka od odraslega človeka.

Po Golovcu in Rožniku pa srečujemo še tudi druge grešnike, ki prav nič ne pazijo na to, da so spreholom namenjene samo poti ter je strogo prepovedano hoditi po travnikih ter delati škodo po gozdovih. Seveda je prepovedana hoja tudi po zasebnih poteh, ki se jim prav lahko ognemo, saj je na Golovcu dosti javnih poti. Otroci in sprehajalci naj pa sedaj po gozdovih posebno pazijo na ogenj, ki lahko napravi največjo škodo. Nikdo naj ne meče »krog sebe šibice ali ogorkov cigare in cigar! Nikdo naj se ne pusti zapeljati, da bi v gozdu zakuril ogenj! Vsi lahkomišelniki sprehajalci in obiskovalci naših gozdov naj se pri vsakem koraku zavedajo, da jih povsod zasleduje bistro oko oblasti! Z najmanjšim prestopkom lahko tvegate najhujše posledice.

— **Ij Pouk gitare.** Interesenti, ki se zanimajo za učenje gitare, naj se prijavijo v času od 25. t. m. do 10. oktobra v pisarni Glasbene akademije, Gosposka ul. 8/I.

— **Ij Nesreče.** Pri vožnji s kolesom se je včeraj ponesrečila 39letna delavka iz Velike Loke Marija Medvedova. Pri padcu si je poškodovala desno nogo v kolenu. — 40letna žena posestnika iz Dobrove Franja Dolenceva je prišla tako nerodno za rezilo kose, da se je urezala globoko v desno roko. — 6letna hči delavke iz Smarja pri Ljubljani Ana Kadunceva se je sukala okoli slamoreznice. Pri tem je prišla preblizu njenih nožev, ki so ji poškodovali prste desne roke. Vse tri ponesrečenice so sprejeli v splošno bolnico.

— **Ij V počastitev spomina namesto cvetja na grob pokojnemu soščolcu inž. Martinu Vrančarju** je poklonil g. dr. France Zupan znesek L 150 socialni akciji na univerzi v Ljubljani. Iskrena hvala!

— **Ij Psiho-jazbecarko,** ki sliši na ime »Čibac« in ima ev. številko 1047 sem izgubil v torek zvečer okoli Narodnega doma. Najditelj naj jo proti nagradi odda pri Repiču, Rutarjeva 9.

— **Ij Poziv!** Včeraj popoldne sem za trenutek položila ročno torbico na vodnjak v Zvezdi. Odnegli so mi jo štirje mladi dečki, ki so jih nekateri pasanti videli na begu in jih spoznali. Pozivam jih, naj mi torbico z gotovino in uhani takoj vrnejo v upravo »Slovenskega Naroda«, sicer jih bom prijavila oblastem. (420)

ste desne roke. Vse tri ponesrečenice so sprejeli v splošno bolnico.

— **Ij V počastitev spomina namesto cvetja na grob pokojnemu soščolcu inž. Martinu Vrančarju** je poklonil g. dr. France Zupan znesek L 150 socialni akciji na univerzi v Ljubljani. Iskrena hvala!

— **Ij Psiho-jazbecarko,** ki sliši na ime »Čibac« in ima ev. številko 1047 sem izgubil v torek zvečer okoli Narodnega doma. Najditelj naj jo proti nagradi odda pri Repiču, Rutarjeva 9.

— **Ij Poziv!** Včeraj popoldne sem za trenutek položila ročno torbico na vodnjak v Zvezdi. Odnegli so mi jo štirje mladi dečki, ki so jih nekateri pasanti videli na begu in jih spoznali. Pozivam jih, naj mi torbico z gotovino in uhani takoj vrnejo v upravo »Slovenskega Naroda«, sicer jih bom prijavila oblastem. (420)

— **Ij Pouk gitare.** Interesenti, ki se zanimajo za učenje gitare, naj se prijavijo v času od 25. t. m. do 10. oktobra v pisarni Glasbene akademije, Gosposka ul. 8/I.

— **Ij Nesreče.** Pri vožnji s kolesom se je včeraj ponesrečila 39letna delavka iz Velike Loke Marija Medvedova. Pri padcu si je poškodovala desno nogo v kolenu. — 40letna žena posestnika iz Dobrove Franja Dolenceva je prišla tako nerodno za rezilo kose, da se je urezala globoko v desno roko. — 6letna hči delavke iz Smarja pri Ljubljani Ana Kadunceva se je sukala okoli slamoreznice. Pri tem je prišla preblizu njenih nožev, ki so ji poškodovali prste desne roke. Vse tri ponesrečenice so sprejeli v splošno bolnico.

— **Ij V počastitev spomina namesto cvetja na grob pokojnemu soščolcu inž. Martinu Vrančarju** je poklonil g. dr. France Zupan znesek L 150 socialni akciji na univerzi v Ljubljani. Iskrena hvala!

— **Ij Psiho-jazbecarko,** ki sliši na ime »Čibac« in ima ev. številko 1047 sem izgubil v torek zvečer okoli Narodnega doma. Najditelj naj jo proti nagradi odda pri Repiču, Rutarjeva 9.

— **Ij Poziv!** Včeraj popoldne sem za trenutek položila ročno torbico na vodnjak v Zvezdi. Odnegli so mi jo štirje mladi dečki, ki so jih nekateri pasanti videli na begu in jih spoznali. Pozivam jih, naj mi torbico z gotovino in uhani takoj vrnejo v upravo »Slovenskega Naroda«, sicer jih bom prijavila oblastem. (420)

— **Ij Pouk gitare.** Interesenti, ki se zanimajo za učenje gitare, naj se prijavijo v času od 25. t. m. do 10. oktobra v pisarni Glasbene akademije, Gosposka ul. 8/I.

— **Ij Nesreče.** Pri vožnji s kolesom se je včeraj ponesrečila 39letna delavka iz Velike Loke Marija Medvedova. Pri padcu si je poškodovala desno nogo v kolenu. — 40letna žena posestnika iz Dobrove Franja Dolenceva je prišla tako nerodno za rezilo kose, da se je urezala globoko v desno roko. — 6letna hči delavke iz Smarja pri Ljubljani Ana Kadunceva se je sukala okoli slamoreznice. Pri tem je prišla preblizu njenih nožev, ki so ji poškodovali prste desne roke. Vse tri ponesrečenice so sprejeli v splošno bolnico.

— **Ij V počastitev spomina namesto cvetja na grob pokojnemu soščolcu inž. Martinu Vrančarju** je poklonil g. dr. France Zupan znesek L 150 socialni akciji na univerzi v Ljubljani. Iskrena hvala!

— **Ij Psiho-jazbecarko,** ki sliši na ime »Čibac« in ima ev. številko 1047 sem izgubil v torek zvečer okoli Narodnega doma. Najditelj naj jo proti nagradi odda pri Repiču, Rutarjeva 9.

— **Ij Poziv!** Včeraj popoldne sem za trenutek položila ročno torbico na vodnjak v Zvezdi. Odnegli so mi jo štirje mladi dečki, ki so jih nekateri pasanti videli na begu in jih spoznali. Pozivam jih, naj mi torbico z gotovino in uhani takoj vrnejo v upravo »Slovenskega Naroda«, sicer jih bom prijavila oblastem. (420)

— **Ij Pouk gitare.** Interesenti, ki se zanimajo za učenje gitare, naj se prijavijo v času od 25. t. m. do 10. oktobra v pisarni Glasbene akademije, Gosposka ul. 8/I.

— **Ij Nesreče.** Pri vožnji s kolesom se je včeraj ponesrečila 39letna delavka iz Velike Loke Marija Medvedova. Pri padcu si je poškodovala desno nogo v kolenu. — 40letna žena posestnika iz Dobrove Franja Dolenceva je prišla tako nerodno za rezilo kose, da se je urezala globoko v desno roko. — 6letna hči delavke iz Smarja pri Ljubljani Ana Kadunceva se je sukala okoli slamoreznice. Pri tem je prišla preblizu njenih nožev, ki so ji poškodovali prste desne roke. Vse tri ponesrečenice so sprejeli v splošno bolnico.

— **Ij V počastitev spomina namesto cvetja na grob pokojnemu soščolcu inž. Martinu Vrančarju** je poklonil g. dr. France Zupan znesek L 150 socialni akciji na univerzi v Ljubljani. Iskrena hvala!

— **Ij Psiho-jazbecarko,** ki sliši na ime »Čibac« in ima ev. številko 1047 sem izgubil v torek zvečer okoli Narodnega doma. Najditelj naj jo proti nagradi odda pri Repiču, Rutarjeva 9.

— **Ij Poziv!** Včeraj popoldne sem za trenutek položila ročno torbico na vodnjak v Zvezdi. Odnegli so mi jo štirje mladi dečki, ki so jih nekateri pasanti videli na

Italijanski ekspedicijski zbor v Rusiji

Zadnji boji za popolno očistitve zasedene vasi

Zemlja in značaj Fincev

Zelo se razlikujejo od vseh drugih evropskih narodov —
Prijaznost in poštenost — Neumorna delavnost

Finci imajo v svojem jeziku besedo, za katero ne vemo, kako bi jo prevedli. Prepričani smo, da bi to težko napravili tudi pripadniki drugih evropskih jezikov, ker se, kolikor vemo, v nobenem evropskem besednjaku ne nahaja odgovarjajoči izraz za finsko besedo »sisu«. Neki Fincev je pomen besede »sisu« razložil takole: »Nekaj vedno boljše«. Kljub temu nam pa pomen besede ni zaradi tega nič bolj jasen. Znan jezikoslovec je dejal o tej besedi, da pomeni tisto, kar imamo v svojem bitju metafizičnega in nam napravi nemogoče mogoče. Neka finska žena je pa o »sisu« dejala, da pomeni občutek, ki ga imamo v trenutkih največje nevarnosti.

Finska je ena najmlajših držav na svetu. V nepolitično svetovno javnost jo je nekako uvedel simbolični in zmagovalni tek slavne finskega sportnika Nurmija v antverpskem stadionu leta 1920. Tistega dne je prapor zmage, ki se je nahajal v rokah Nurmija, oznanjal svetu, da je poročena nova domovina med svobodnimi narodi, različna od tiste, ki jo je širši svet dotlej poznal.

Druga koristna stvar, ki se je zvedela o Finski po Nurmijevem tek, je bila zopet izredno presenetljiva. Finska je edina med dolžniki svetovne vojne redno plačevala svoje dolgeve. Ljudje so postajali nenadoma radovedni in želeli so spoznati, kakšna je ta izvirna dežela, ki zmaguje na najtežjih tekmah na olimpijadih in plačuje brez obotavljanja svoje dolgeve. Spoznavali so lepote finskih jezer, brezove gozdove, kot sneg bele zgradbe finskih mest, se navduševali za ljudske pesmi in Finska je postajala bolj in bolj znana po vsem svetu.

Finci so zelo različni od vseh ostalih Evropejcev. Celo s svojim najbližjim sosedom, Švedom, imajo Fincev zelo malo skupnega. V njegovem značaju je nekaj, kar spominja na finske gozdove, na zemljo, ki ji ne moremo obdelati, na vetrove skrajnega severa, na poletne bele noči in na rdeče hiše finske pokrajine.

Omenili smo zemljo, ki ji ne moremo obdelati. Tako se namreč v resnici zdi, kajti narava tam zgoraj ne daje svojih sadežev »v zameno za zaljubljene besede«, kakor na pr. na Danskem. Na Finskem so navajeni pridobivati in pridelovati vse s trdim delom. Narava ima mnogo sličnih potez s Finci. Ta trda poteza v značaju Finca ni v nasprotju z njegovo vpludnostjo, saj je znano, da usmiljenje nikdar ne škoduje človeku, razen v primeru, če se smilimo sami sebi.

V finskih mestih nihče nikoli ne pomisli na to, da bi zaklenil hišna vrata. Nepisani zakon severa ukazuje, da morajo biti vrata hiš vedno odprta, kajti razlika med za priti in odprti vrati bi mogla značiti smrt popotnika, ki bi bil ogrožen od mraza in snežnega viharja.

Resnična je tale zgodba: Neki prebivalec Helsinkov je na sprerodu v gozdu izgubil denarnico, ki mu je bila zelo pri srcu. Ko je naslednji dan šel skozi isti gozd, je našel denarnico pribito na neko drevo! Manjkalo ni v njej prav nič denarja.

Kako vzgaja finska vodilna plast svoje sinove? Na to vprašanje je vprašana izobražena mati odgovorila: Nikdar ne bi dovolila, da bi imeli moji sinovi svoje teniške prostore, tenis morejo igrati v šoli. Finski otroci boljših družin morajo vstajati vsako jutro ob sedmih in v času svojih poletnih počitnic delati na polju do večera. Delo utrjuje njihove mišice, poleg tega pa dobijo vpogled v kmečko življenje in miselnost. In kmetje tvorijo veliko večino vse Finske. Na vprašanje ali njeni otroci v resnici nimajo nikoli pravih počitnic, je gospa odgovorila: O da, moj najstarejši sin, ki ima 19 let, je prav sedaj na počitnicah. Pomaga graditi utrdbi na meji proti Rusiji.

Na Finskem ni navada, da bi se ljudje veliko širokoustili. Samo ena stvar jih razvaja: njihova domovina. Domovina, to je prava religija vseh Fincev. Vsem tem ljudem skrajnega severa pa je skupna še ena poteza: neukrotljiva težnja do samostojnosti. Želijo živeti v miru sami s seboj in z drugimi. Nesrečo prinašajo z neporavnanim mirom, toda ko pride pravi trenutek, ga znajo dobro izkoristiti.

V Carigradu je pogorelo nad sto hiš

V noči na ponedeljek je v Carigradu izbruhnil velik požar, ki je povzročil ogromno škodo. Požar je zajel mestni okraj Fener in se je naglo širil zaradi močnega severovzhodnega, posebnega, ker so skoro vse hiše tega okraja zgrajene iz lesa. Pogoreli sta dve majhni mošeji in preko 100 stanovanjskih hiš. Pri požaru je doletela smrt nekega muzejskega nad 500 oseb pa je ostalo brez strehe.

Močno je poškodovano tudi poslopje grškega patriarhata. Uničeni so velik del cerkve, sejna dvorana sv. sinoda in slavnostna jedilnica. Pogorele so v sosedščini tudi hiše cerkvenih oblastev. Med gašenjem požara je bila povzročena velika škoda staremu arhivu, zakladnici in shrambam, v katerih so se nahajale dragocene cerkvene posode in oblačila. V pisarniških prostorih so zgoreli vsi akti in dokumenti do leta 1923. Vzrok požara je verjetno kratek stik v poslopju grškega patriarhata.

64 let v postelji

Italijanski listi opisujejo te dni v podrobnostih življenje starke Elizabete Qunliu iz bližine Viareggia, ki ji je sedaj 95 let, od katerih pa jih je 64 prebila v postelji. Ko ji je bilo 18 let, jo je zagrabila huda mrzlica s komplikacijami, ki znatno vplivajo na njeno zdravje. Bolehala je dolga leta, dokler ni končno kmalu po dovršenem 30. letu starosti obležala v postelji, iz katere se do danes ni več dvignila.

Listi pišejo, da se je Elizabeta že od vsega začetka vdano predala svoji usodi in da je ves ta čas mirno prenašala svojo bol-

ter živela kot prava svetnica. Okrožni zdravnik, ki jo je pred kratkim obiskal, pravi, da se starica še vedno dobro počuti, da ima apetit in da uživa najrazličnejšo hrano, čeprav je že brez zob. Medtem ko se je do pred nekaj leti lahko še dvigala v postelji v sedeč položaj in je rada pletla, je sedaj navezana samo na vodoravno lego. Vid in sluh sta ji nekoliko opešala, toda spomin in vedrost sta ji ostala. Ze nekaj časa sem je njena hiša zatohla raznih pobožnih oseb, a obiskal jo je tudi škof iz Lucce.

Riskirana stava

»Poročil bom prvo žensko, ki jo bom srečal na Portugalskem« — tako se je zaklel v družbi svojih prijateljev pred nekaj meseci Robert Blair, doma iz Južne Amerike. Ta stava je vzbudila veliko pozornost že v njegovi domovini, kjer se je nekega dne zbrala večja družba pri razgovoru o ženskah. Robert Blair je tedaj tožil svojim prijateljem o svoji izvoljenki, ki da ga zavrača in da noče slišati o njegovi ljubezni. Blair je bil zelo potrpečljiv, toda eden izmed prijateljev ga je opogumil, češ da je še mnogo žensk na svetu. Končno je Blair minila potrpečnost in je svojim prijateljem celo izjavil, da bo poročil prvo žensko, ki jo bo srečal na Portugalskem, kamor se namerava podati. S prijatelji je stavlil v ta namen ogromen denarni znesek.

Ko je Blair pred kratkim prišel v portugalsko luko Oporto in si pri carskem pregledu zaradi neznanja portugalsčine ni znal pomagati, je iskal z očmi osebo, ki bi mu mogla pomagati. Tedaj se mu je portugalsko dekle, ki je bilo v bližini, ponudilo za tolmača. Po opravljenih formalnostih je Blair takoj zaprosil gospodično za roko. Ta se je najprej pomišljala, po dveh dneh pa se je odločila za poroko. Tako je Blair svojo stavo dobil.

Šola stoletnikov

V ameriškem mestu Oklahoma City že dolgo časa deluje tako zvana »šola za starostne osebe«, v katero se sprejemajo kot »učenci« samo osebe, ki so nad 70 let stare. Doslej je bilo vpisanih učencev in učenk že okoli 900. Najstarejši učenec ima 101 leto, najstarejša učenka pa celo 102 let. Nad 300 učencev ima nad 80 let, 40 učencev pa nad 90 let. Namen šole je, da poučuje z razvedrilci. Ti stari učenci in učence čitajo, pišejo, delajo, se zabavajo, pohajajo v gledališče itd. samo zato, da se v svoji starosti ne bi čutili nepotrebne ali nekoristne. Volišo šole je: »Vsakemu svojo zaposlitev«. Uspehi šole so prav v tem pogledu presenetljivi. Tako je izjavila starica, ki ima na grbi že 97 let in ki je vpisana skupno s svojim »malim« sinom, ki šteje 75 let, da se ji zdi, ko da bi začela živeti sedaj novo življenje...

Število v Nemčiji zaposlenih vojnih ujetnikov

Kakor poroča beograjska »Donauzeitung«, je nemški državni tajnik dr. Širup povedal v neki svoji izjavi, da je sedaj v Nemčiji poleg večjega števila domačih moških delovnih moči in večjega števila pritegnjenih ženskih moči zaposlenih tudi mnogo delavcev iz tujine. Število teh delavcev znaša 1,7 milijona. K uspešanju nemškega gospodarstva pa doprinesejo tudi vojni ujetniki, ki so zaposleni v nemškem gospodarstvu. Teh je sedaj že 1,5 milijona. Pomožno sredstvo za ureditev vojnega dela sta omejitev možnosti sprejembe delovnega kraja in pa delovna dolžnost.

Iz Vasiljke je postal Vasilij

Bolgarski listi poročajo zopet o primeru, ko se je mlado dekle izpremenilo v fanta. 19letna Vasiljka N. iz vzhodno-bolgarskega mesta Razgrad je kazala že več let sem tipične moške znake. Za njo so se začeli zanimati zdravniki ter jo spravili v sofijsko kliniko. Tam so jo operirali in po nekaj tednih je Vasiljka zapustila kliniko v moški obleki in z moškim imenom Vasilij.

SPREGLEDAL JIH JE

Berlinski zdravnik dr. Helm je bil nekoč poklican k starejši gospe. Mimogrede je zvedel, da je brez otrok in zelo bogata. Ko je prišel k njeni postelji je tam našel zbrano številno sorodstvo, ki je napeto pričakovalo, kaj bo povedal.

Po končani preiskavi je eden izmed sorodnikov sledil zdravniku v sosedno sobo in ga je s plašnim glasom vprašal:

»Gospod tajni svetnik, kako je?«
Helm mu je z resnim obrazom odgovoril: »Najboljše bo, da obzirno pripravite ostale člane družine. Moja današnja preiskava je dosegla, da bo bolnica kmalu zopet ozdravela.«

Koncert na dveh klavirjih

Pianistki Marta Osterčeva in Silva Hrašovec, ki sta se v obliki koncertiranja na dveh klavirjih predstavili že v lanskem sezoni, sta tudi letos v okviru Glasbene Matice ljubljanske priredili te vrste koncert in na njem izvajali dela Bacha, Knorra, Busonija in Arenskega. Izmed vsega sporeda so zanimale najbolj Bachova formalno čista in precizna »Sonata v g-dur«, dalje »Mozartov koncertni duet« v Busonijevi priredbi in Arenskega duhovit ciklus skladb (Silhuet, Učenjak, Koketa, Harlekin, Sanjač, Plesalka). Knorrove »Variacije in fugo na rusko narodno pesem« (znano in gradilnih možnosti obilno »Ej uh-njem«) smo sicer pričakovali z velikim zanimanjem, vendar ne nudi ničesar nadpovprečnega; variacije, ki čisto povsem zabrišejo značaj in potek teme, se razpletajo dolgočasno in ne dovolj duhovito, da bi mogel človek v njih zaslišati tisto globino, ki bi odgovarjala čustveno bogati razsežnosti navedene pesmi.

Izvedba sama je predstavljala v bistvu iste probleme, ki sem jih navajal že o prvi lanskega koncerta omenjenih izvajalk. Prelovsem je zaradi načina postavitve klavirjev nemogoče doseči pravo in nujno ritmično preciznost, zlasti v zadržanih in pospešenih tempih; podobno je težko doseči intenzivno ravnotežje obeh pianistik, ki sta v poslušanju iz akustično-prostornih ozirav navezani vsaka na sebe ter prilagajevanje v tem pogledu in iz istih razlogov ne more doseči polnega izraznjava. Nedvomno je problem tudi v interpretaciji, ki pri dveh doživljajočih bitjih, prav gotovo različnih

po načinu, kakor tudi po intenziteti doživljanja, ne more biti ena in ista, kar seveda vpliva na vprašanje skladnosti obeh interpretacij ter dopušča možnost, da pride interpretacijski moment v ozadje in se poriedi formalno-tehnični.

Kljub vsem, pravkar navedenim činite-ljem, ki so bili v izvedbi večeršnjega koncerta vsekakor pomembni, pa sem imel vtis, da sta Osterčeva in Hrašovec, ki kot individualni, solistični pianistki razpolagata vsaka s sebi lastno kvaliteto, dosegli v skupnosti višjo stopnjo kot pri poslednjem koncertu. To velja posebej za skladbi Busonija in Arenskega, v katerih sta bili ritmično, intenzivno in interpretacijski najbolj in zelo lepo umerjeni, uravnoteženi ter sta ju predstavili v dojemljivi, kvalitetni obliki. Slično višino sta dosegli v drugem stavku Bachove »Sonate (Tempo di Minuetto)« in v fugi Knorrove skladbe, manj pa v Allegro prve in v variacijah druge skladbe, kjer so zlasti hitri tempi ovirali estetsko vzporednost njunega izvajanja.

Na temelju primerjave obeh njunih koncertov sklepam, da bo nadaljnje sodelovanje omogočilo umetnicama vedno večje vsebinsko in formalno življenje, kar bo kajpada dvigalo enotnost izvajanja, s tem pa tudi kvaliteto. Če večeršnji koncert Osterčeve in Hrašovec, ki ga je občinstvo sprejelo s priznanjem in je bil zanimiv muzikalni dogodek našega kulturnega življenja, potrjuje to misel in obeta v bodočnosti ob kvalitetnih sporedih prav zanimive re-produktivne prikaze.

ed.—

Prvi uspehi razstave gob
Ljubljanci zdaj z večjim zaupanjem kupujejo gobe

Ljubljana, 24. septembra.

Prvi uspehi razstave gob so se na živilskem trgu pokazali že prve dni, odkar na semenišču ob prodajalnah gob omariča z najraznovrstnejšimi gobarji, njih imeni in opisi, zlasti pa z označbo, katere goba je užitna ali neužitna. Nabiralke so prinesle na trg tudi že več vrst gob, ko so prej nosile samo jurčke, lisčke in medvedove tačke ali parkelje.

V torek je bilo na trgu že 14 vrst gob. Jurčkov je bilo zelo malo, ker letos menda za sedaj ni letina zanje. Lisčič je že malo, zato je pa še vedno zelo veliko rumene grive, kakor botanik imenuje medvedove tačke ali parkelje. Dosti je bilo tudi rumenih in rjavih ježkov, ki jim je pod klobukom treba ostrgati bodice. Čeprav je cena lisčičam, rumenim grivam ali medvedovim tačkam ter rumenemu in rjavemu ježku maksimirana na 1 L za liter, vendar so te gobe nabiralke rade prodajale ceneje, ker jih je sedaj dosti po gozdovih. Leter užiten širok in maslen je maksimiran na 2 L, ter je bilo tudi teh gob že precej na trgu. Poleg jurčkov so gospodinje najraje kupovale lepe čebularje in lijakarje, prav tako pa tudi turke. Te tri vrste so maksimirane na 4 L kilogram. Enako vrednost imajo tudi brezovi gobarji, ki smo jih že precej videli na trgu. Glede užitnosti spada v to vrsto skoraj tudi kozja noga, ki ji pravijo tudi kozji parkelci, na trgu jo pa prodajajo s popolnoma napačnim imenom »črni mav-rovi«. S pomladanskimi mavrovi nima ta goba nobene podobnosti, zato jo pa pravilno imenujemo »kozja noga«. Celo črno mrtvaško trobento so prinesli na trg in jo tudi prodali. Pravilno so jo prodajali po isti ceni kakor lisčiče, grive in ježke, vendar pa moramo gospodinje opozoriti, da morajo biti mrtvaška trobenta, lisčiče, rumene trobente in druge mehke, nežne gobe še mlade in sveže, da so dobre. Starih gob sploh ne kupujte! Na trgu so se pojavile tudi že štorovke in cigani, ki imajo za prehrano večjo vrednost kakor navadne lisčiče in grive ter ježki, vendar pa ne dosegajo turkov, čebularjev, lijakarjev in brezovega gobana.

Organi tržnega urada, ki vsako dopoldne z g. Begom na čelu večkrat pregledajo vse na trgu prinesene gobe, doslej še niso našli strupenih ali drugače zdravju škodljivih gob, pač pa so izločili rjavo mlečnico, ki je pa silo užitna goba, če jo najprej prekuhamo in odlijemo vodo, nato pa šele pripravimo za jed. Ker bi bila pa pri tej slabi gobi mogoča zamenjava, je bila odstranjena s trga, čeprav ni strupena. Spet pa moramo ponoviti, da gob ne smemo pogrevati, prav tako pa ne smemo gobijh jedi pustiti na primer od kosila do večerje, ker take gobe nekatere škodujejo, drugim pa spet ne. Se posebej pa opominjamo gospodinje, naj nabiranih gob nikdar ne puste čakati na kuhno nad 24 ur. Tako kakor za druge gobe, velja to tudi za jurčke in sploh za vse gobe, da so dobre le sveže pripravljene. Održana goba naj nerazrezana nikdar ne leži nad 24 ur, ker po tem času vsaka goba

postane zdravju škodljiva, čeprav ni strupena.

Na novo so bile v omariči razstavljene tri vrste gob. Klopčičasta kolobarnica navadno raste ob robovih gozdov v večjih klopčičih ali skupinah. Prav tako raste tudi miška, a tretja goba je travniški kukmak. Klopčičasta kolobarnica in miška prinašajo na ljubljanski trg z drugimi jesenskimi, sivkasti kolobarnicami pod skupnim imenom »svke«. Vse svike so dobre gobe in prav primerne tudi za vlaganje. Kar se pa travniškega kukmaka tiče, spada v vrsto naših najbolj žlahtnih gob ter se po svojem okusu in vrednosti z uspehom meri z jurčkom in karželnikom. Od hudo strupenega kukmaka travniški kukmak prav lahko ločimo, ker ima žlahtni kukmak lisčiče pod klobukom v mladosti nežno rožnate, pozneje pa čokoladno rjave in v starosti popolnoma črne, a strupeni kukmak ima vedno bele lisčiče pod klobukom.

Gospodinje naj le pridno posegajo po gobah, saj jih bo vsak dan več na trgu in vsak dan bodo tudi ceneje, ker bodo nabiralke sedaj, ko bodo poznale mnogo več vrst gob, lahko tudi več gob nabirale ter s tem več zaslužile kot s samim nabiranjem jurčkov. Potreben bi bil sicer blagodejen, topel dežek, ki bi izpodbelo gobe k rasti, vendar se pa tudi za same gobe še tako koristnemu dežju radi odročemo zaradi drugih poljskih pridelkov. Vse prodajalke gob morajo na trgu imeti svoje blago natanko in vidno označeno s cenami, sicer jim bo blago zaplenjeno. V splošnem pa lahko trdimo, da je Ljubljana, odkar imamo stalno razstavo gob na trgu, začela z večjim veseljem kupovati gobe ter so se prav zelo pomnožili tudi gobarji. Mestni tržni urad je torej s to potrebno razstavo dosegel v nekaj dneh večji uspeh, kakor je pričakoval.

Radio Ljubljana

Četrtek, 25. septembra

12.30: Vesti v slovenščini.
13: Napoved časa in vesti v italijanskem. — 13.15: Službeno vojno poročilo v slovenščini. — 13.17: Adamčev orkester in njegovi solisti. — 14: Vesti v italijanskem. — 14.15: Koncert v izmenjavi z Nemčijo. — 14.45: Vesti v slovenščini. — 17.15: Orkestralna glasba pod vodstvom Draga Marija Stjanca. — 19.30: Vesti v slovenščini. — 19.45: Komona na glasbo. — 20: Napoved časa in vesti v italijanskem. — 20.20: Komentar k dnevnemu dogodkom v slovenščini. — 20.40: Zbor pesmi v izvedbi orkestra Cetra pod vodstvom Barsizze. — 21.15: Koncert operetne glasbe pod vodstvom Draga Marija Stjanca s sodelovanjem mezzosopranke Elize Karlovice in tenorja Ivana Franca. — 21.50: Predavanje v slovenščini. — 22: Orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija, v od-moru zanimivosti v slovenščini. — 22.45: Vesti v slovenščini.

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman.

K sreči je jelo znova deževati in na obali ni bilo žive duše.

Tik pred poldnevem sem se zelo ustrašil. Dva moža sumljive zunanosti sta prišla na krov, češ da bi rada govorila s kapitanom. Končno sta odšla in to sta bila edina gosta, ki smo ju imeli na »Good Staru«.

Lahko si mislite, da Manzana ni bil miren v med-krovju. Večkrat je pomolil od tod glavo skozi odpr-tino, da bi se prepričal, če sem še na krovu.

Kapitan je to opazil.

Srdito je zamahnil z roko, potem je pa poklical svojega pomočnika in mu nekaj zapovedal. Kmalu se je pojavil Manzana na krovu v spremstvu mornarja, ki ga je molče odvedel k mostičku in ga s kretinjo pozval, naj zapusti ladjo.

Manzana, ki ni hotel oditi brez mene, je odločno protestiral in me z obupnim glasom klical, toda meni še na misel na prišlo odzvati se mu.

Kapitanov pomočnik je končno pahnul Manzano z ladje in ko je bil moj pajdaš že na obali, sta dva mornarja dvignila mostiček.

Skrit za dimnikom sem videl, kako je Manzana ves obupan mahal z rokami in skakal po obali. Več-

krat si je nastavil roke na usta in na ves glas za-krical:

—Pipe! Edgar Pipe! Saj dobro veste, da se ne moreva tako ločiti. Spomnite se najine pogodbe. Vaše početje je podlo. Pazite se!

»Good Star« se je ta čas že zagugala in brnenje njenih vijakov je zaglušilo krike mojega pajdaša. Vi-del sem Manzano, ki je še vedno krillil z rokami v dežju, toda počasi je postajala njegova postava vedno manjša in končno se je videla samo še maj-hna, črna groteskna in poskakajoča silhueta.

Naključje mi je bilo torej še enkrat naklonjeno.

Pet dni sem iskal sredstvo, s katerim bi se od-krizal nadležne propalce, tega neznanega Manzane, ki me je samo kompromitiral. Kapitan »Good Star-a« je pa z eno samo kretinjo opravil to delo in me rešil nevarnosti. Lahko si mislite, kako hvaležen sem mu bil.

Vendar sem se pa zavedal, da moj položaj še ved-no ni zavidanja vreden. Slutil sem, da Manzana ni tako neumen, da bi me kratkomočno pustil iz svojih krempljev. Imel je dovolj možnosti najti me zopet v Havru ali pa v Angliji. Če bi me pa ne našel tam, bi me poiskal pač kje drugje. Vprašanje je bilo samo, kako naj bi prišel mož do denarja, da bi plačal vožnjo.

»Good Star« je imela ugodno vožnjo v Anglijo. Bila je solidna ladja najnovejšega tipa, ki je lahko plula na odprtem morju s hitrostjo 15 vozlov na uro. Ko smo prispeli v Villeguere, je prišel na našo ladjo

vodnik in vodil je nas med peščinami, ki segajo na Seini tja do njenega izliva.

Ko sem opravil svoje delo v podkrovju, kjer sem pomagal nakladati tovor, sem odšel v kuhinjo. S kapitanom sva se bila domenila, da bom nadomestoval kuharja. Bilo je prvič v mojem življenju, da sem opravil to delo. Toda šlo je še nekam dobro. Mor-narji so bili v splošnem zadovoljni s tem, kar sem jim skuhal.

Kaj se je tistega dne popilo na krovu »Good Star-a«, tega si ni mogoče misliti. Toda popivanje je šlo brez izredov. Posadka »Good Star-a« je bila tistega dne bolj židane volje, kakor običajno.

Ko smo zopet odpluli na širno morje, je začela »Good Star« pošteno plesati in takoj me je napad-la morska bolezen. Mučila me je tako, da se skoraj ničesar ne spominjam s poti. Spominjam se samo, da sta me kapitan in njegov pomočnik zmerjala in celo brcala, tako sta bila jezna, da je ostala ladja brez kuharja. Bil sem ves izčrpan, vendar sem pa večkrat otipal žep, v katerem sem imel demant.

Ko smo slednjič pripluli na Temzo, sem si toliko opomogel, da sem se lahko opravičil kapitanu. Toda dober vtis, ki sem ga bil napravil nanj v začetku vožnje, je bil izginil. V njegovih očeh sem bil samo še smešno bitje, nekakšna nadležna lutka. Kapitan mi je z osornim glasom sporočil, da mi bo odtrgal od plače funt šterlingov. Delal sem se silno por-tirtega, toda v resnici sem se temu smejal, saj sem imel v žepu denarnico pastora Pattersona. Na drugi strani sem bil pa vesel, da sem se bil odkrival Man-

zano in zavezništva z njim, ki sem ga bil moral skleniti. Življenje brez njega se mi je zdelo prijet-nejše.

Manzana pa je moral imeti ta čas čisto drugačne občutke. V duhu sem ga videl, kako teka po ulicah Rouena in priznam, da se mi ni prav nič smilil.

Čeprav sem si prizadeval, da bi se pošteno po-miril, me je vendar obhajal strah, ki se ga nisem mogel iznebiti. Kaj če bi se dal Manzana prijeti? — sem pomislil nehotno. Kdo ve, dali ga že niso are-tirali. Če se je to zgodilo, sem pač lahko pričako-val, da bo tudi meni predla trda. Manzana me bo izdal in aretirani bom, čim stopim na angleška tla.

Opazil sem, da je imela »Good Star« radijsko po-stajo in da je sprejela več brezžičnih brzojavk, od-kar smo bili odpluli iz Rouena. Vedel sem, da ne bom miren, dokler ne bom imel mostička »Gooda Star-a« za seboj. Zato ni čuda, da sem nestrpno čakal, kdaj napoči ta trenutek.

Končno je napočil.

»Good Star« je pristala ob obali, v bazenu Sv. Ka-tarine pri Towerskem mostu in takoj smo pričeli iztovarjati blago.

Noben policaj me ni pričakoval v pristanišču. Če je hotel Manzana obvestiti policijo o mojem pri-hodu v London, je storil to najbrže prepozno. Zdaj sem bil v svoji domovini, imel sem precej denarja v žepu in lahko sem počel, kar sem hotel. Nobene ovire ni bilo več na moji poti na Holandsko, kjer bi lahko prodal ukradeni demant.